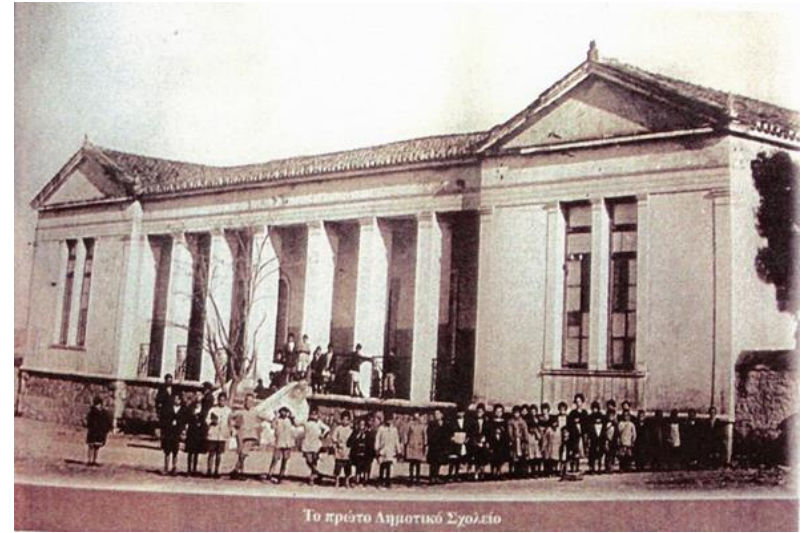

**Π.Ο. Ε.Μ.Δ.Υ.Δ.Α.Σ.
ΗΜΕΡΙΔΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΧΟΛΙΚΗ ΣΤΕΓΗ**

Αρχιτεκτονική των Σχολικών κτιρίων: μια χαμένη ευκαιρία?

Ελένη Πετούρη Αρχιτέκτων MSc

Η αρχιτεκτονική των σχολικών κτιρίων
δεν επηρεάζει όχι μόνο τη λειτουργικότητα του εκπαιδευτικού χώρου
αλλά κυρίως **την ποιότητα της μαθησιακής διαδικασίας.**

Η διάταξη των αιθουσών διδασκαλίας,
η οργάνωση της κυκλοφορίας και
η σχέση εσωτερικών και εξωτερικών χώρων

συνδέονται άμεσα

με παιδαγωγικά πρότυπα,
περιβαλλοντικές συνθήκες
κοινωνικές πρακτικές.

Ένα μοντέλο που δεν αλλάζει

Δεν είναι αρχιτεκτονική

πόσα τετραγωνικά ?

πόσο κοστίζει ?

πόσο γρήγορα χτίζεται?

Αυτό δεν είναι αρχιτεκτονική.

Δεν σχεδιάζουμε σχολεία.

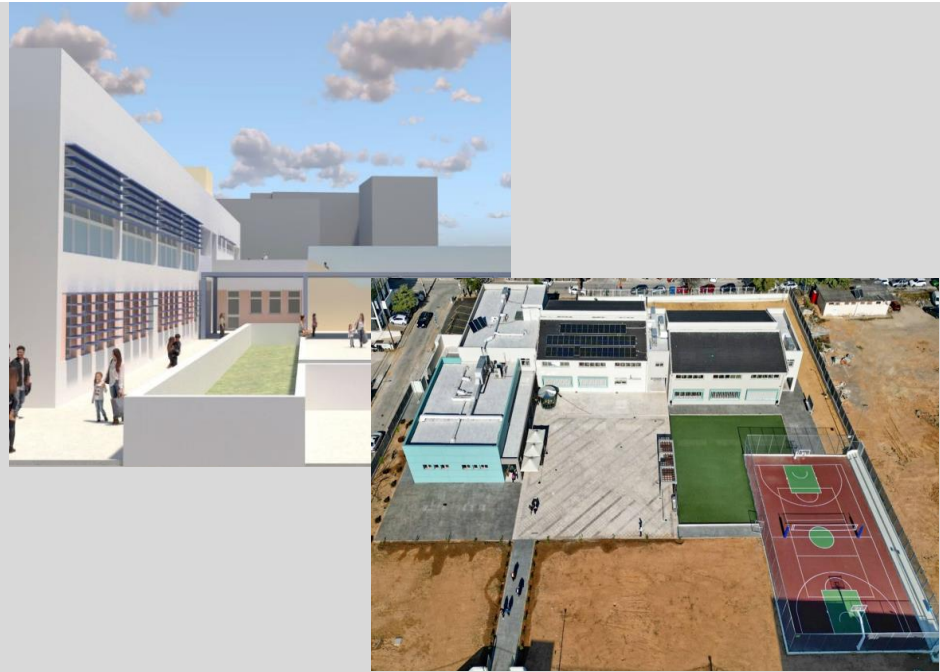
Είναι διαχείριση κατασκευής.

Παράγουμε κτίρια

Η μονοδιάστατη προσέγγιση της υλικοτεχνικής υποδομής τείνει να εξομοιώνει τους χώρους της ανθρώπινης ζωής με τα τεχνικά έργα.

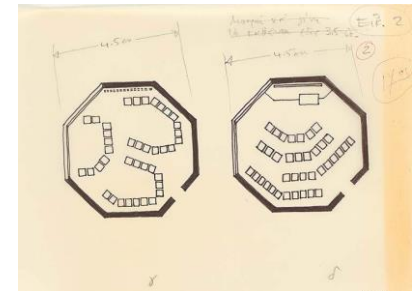
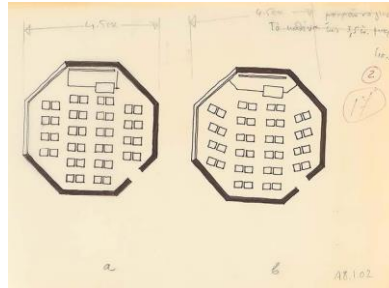
- δεν γίνονται αρχιτεκτονικοί διαγωνισμοί,
- εφαρμόζονται τυποποιημένες μελέτες το ίδιο κτίριο τοποθετείται σε διαφορετικά οικόπεδα.
- αν αυτές οι μελέτες κρίνονταν σε μια αρχιτεκτονική σχολή, πολλές δεν θα περνούσαν τη βάση. Κι όμως, γίνονται δημόσια έργα.

Η αυλή που χάθηκε

- ο χώρος που περίσσεψε από την τοποθέτηση του κτιρίου στο οικόπεδο.
- Χωρίς σκίαση,
- χωρίς φύτευση.
- χωρίς παιδαγωγική πρόθεση

Αγνοώντας όσα γνωρίζουμε

ΑΜΦΙΣΒΗΤΗΣΗ ΤΟΥ ΔΑΣΚΑΛΟΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΜΟΝΤΕΛΟΥ

ανοιχτές τάξεις

υπαίθρια διδασκαλία

εύελκτος ανοιχτός σχεδιασμός

κοινωνικά σχολεία

συμμετοχικός σχεδιασμός

Αγνοώντας το ίδιο μας το κλίμα

Βιοκλιματική απόδοση στο μεσογειακό κλίμα

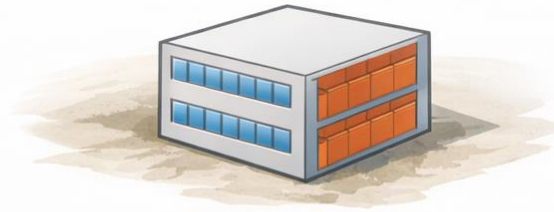
Αντιστροφή της ενεργειακής λογικής του ΚΕΝΑΚ

Ανοιχτός / Διαπερής τύπος

- ✓ Αίθρια & ημιυπαίθριοι χώροι
- ✓ Φυσικός διαπερής αερισμός
- ✓ Προσαρμογή στο μικροκλίμα

Κλειστός / Compact τύπος

- Μόνωση κελύφους
- Σκίαση ανοιγμάτων
- **Περιορισμένη βιοκλιματική ευελιξία**

Στο μεσογειακό κλίμα:

*ο ανοιχτός τύπος αξιοποιεί το περιβάλλον,
ο κλειστός τύπος ρροστατεύεται από αυτό.*

— Ενεργειακά ευνοείται ο compact τύπος — Βιοκλιματικά υπερέχει ο ανοιχτός —

ΣΧΟΛΕΙΟ “ΚΛΕΙΣΤΟΥ ΤΥΠΟΥ»

Η πρόσβαση στις αίθουσες γίνεται αποκλειστικά μέσω του εσωτερικού δικτύου κυκλοφορίας

Η τυπολογία αυτή κυριάρχησε από τον 19ο αιώνα και συνδέεται με:

την ανάγκη για μαζική εκπαίδευση,
την πειθαρχημένη οργάνωση της διδασκαλίας,
τον σαφή διαχωρισμό τάξεων και λειτουργιών.

Αντανακλά ένα εκπαιδευτικό μοντέλο με έμφαση:

στη μετωπική διδασκαλία,
στον έλεγχο και την επιτήρηση,
στη σαφή ιεραρχία χώρων.

ΣΧΟΛΕΙΟ “ΑΝΟΙΧΤΟΥ ΤΥΠΟΥ»

άμεση πρόσβαση των αιθουσών σε υπαίθριους ή ημιυπαίθριους χώρους,
διαμπερείς αίθουσες,
περιορισμός των εσωτερικών διαδρόμων.

Η τυπολογία αυτή αναπτύχθηκε κυρίως τον 20ό αιώνα και συνδέεται με:

προοδευτικά εκπαιδευτικά μοντέλα,
έμφαση στη βιωματική μάθηση,
μεγαλύτερη ευελιξία στη χρήση του χώρου.

Η έννοια της τάξης επεκτείνεται πέρα από το εσωτερικό, ενσωματώνοντας:

αυλές,
στοές,
ημιυπαίθριους χώρους.

ΣΧΟΛΕΙΟ “ΚΛΕΙΣΤΟΥ ΤΥΠΟΥ»

Πλεονεκτήματα

«**Αποτελεσματική**» εκμετάλλευση χώρου

Εύκολη κατασκευή και τυποποίηση

Compact μορφή = εύκολη συμμόρφωση ΚΕΝΑΚ

Απλοποιημένη λειτουργία και επίβλεψη

Μειονεκτήματα

Βιοκλιματικός σχεδιασμός = τεχνικές κελύφους (μόνωση, σκίαση)

Περιορισμένος φυσικός φωτισμός

Ελλιπής φυσικός αερισμός

Μονοτονία και έλλειψη χωρικής ποικιλίας

Διαχωρισμός από το εξωτερικό περιβάλλον

Διάδρομοι ως «νεκροί χώροι» χωρίς παιδαγωγική αξιοποίηση

ΣΧΟΛΕΙΟ “ΑΝΟΙΧΤΟΥ ΤΥΠΟΥ»

Πλεονεκτήματα

Βιοκλιματικός σχεδιασμός αξιοποίηση μεσογειακού κλίματος (αίθρια, ημιυπαίθριοι, φυσικός φωτισμός - αερισμός)

Σύνδεση με το φυσικό περιβάλλον

Δυνατότητα χρήσης υπαίθριων χώρων ως προεκτάσεις της τάξης

Ευελιξία στη διδασκαλία

Αναβαθμισμένη χωρική εμπειρία

Μειονεκτήματα

μεγαλύτερη ανάπτυξη του κελύφους = απαιτητική συμμόρφωση ΚΕΝΑΚ

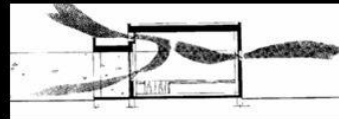
Αυξημένες απαιτήσεις συντήρησης

Πιθανές δυσκολίες ελέγχου

Μεγαλύτερη επιφάνεια ανάπτυξης (χαμηλότερη πυκνότητα)

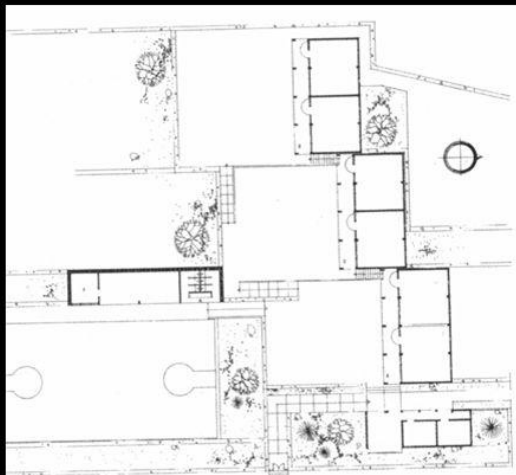
Φωτο απο την ιστοσελίδα του ΟΣΚ

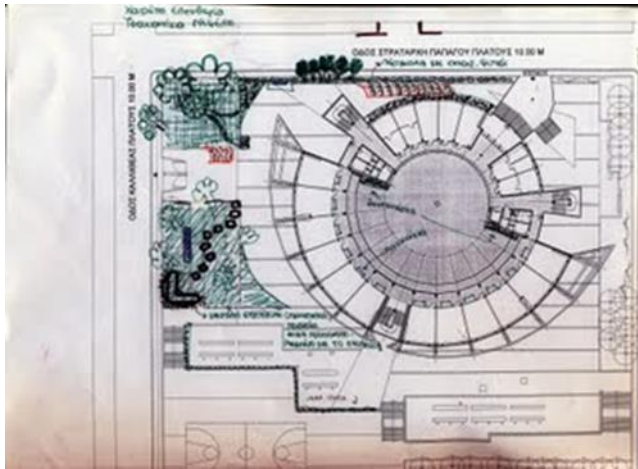

**Κ. ΔΕΚΑΒΑΛΛΑΣ, Σ.ΚΟΝΤΑΡΑΤΟΣ, Β.
ΜΠΟΓΑΚΟΣ, Ν. ΣΑΠΟΥΝΤΖΗΣ**

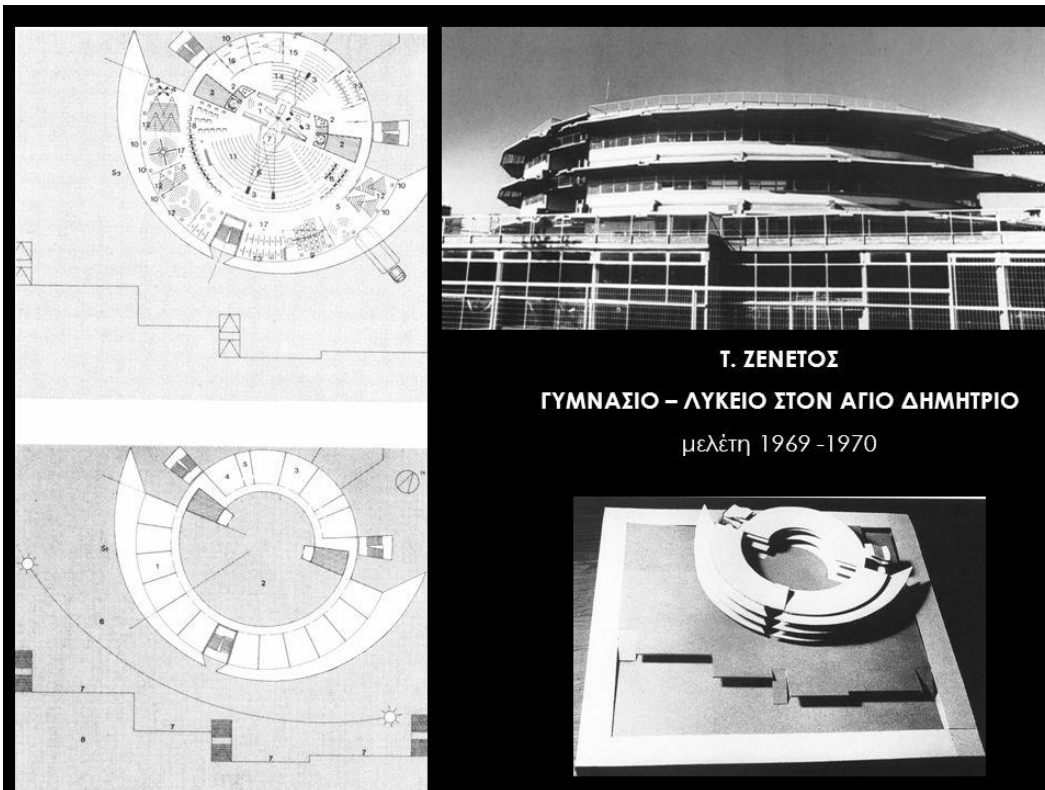
ΣΧΟΛΙΚΑ ΚΤΙΡΙΑ ΣΤΗ ΣΑΝΤΟΡΙΝΗ

μελέτη 1956 - 1959

Φωτο απο την ιστοσελίδα του ΟΣΚ

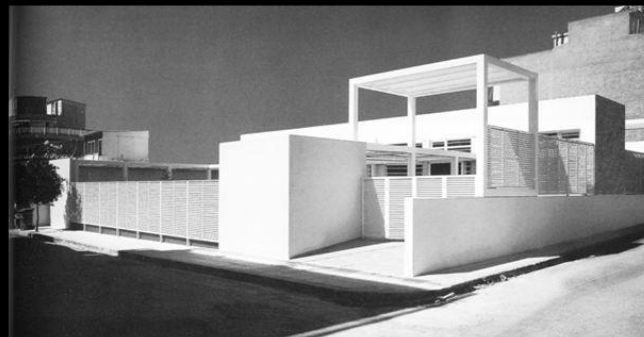

Φωτο απο την ιστοσελίδα του ΟΣΚ

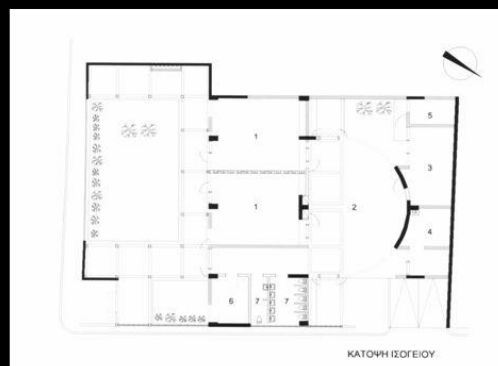

Ενιαίο Πολυκλαδικό Λύκειο Ηλιούπολης
Αρχιτεκτονες
Τάσος Μπίρης, Δημήτρης Μπίρης

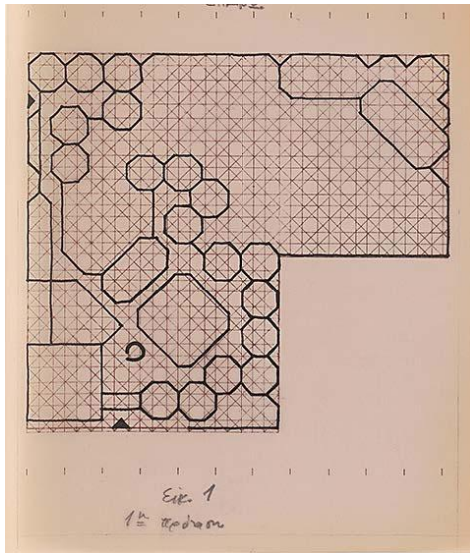

ΧΡΗΣΤΟΣ ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗΣ

Νηπιαγωγείο στον Πειραιά

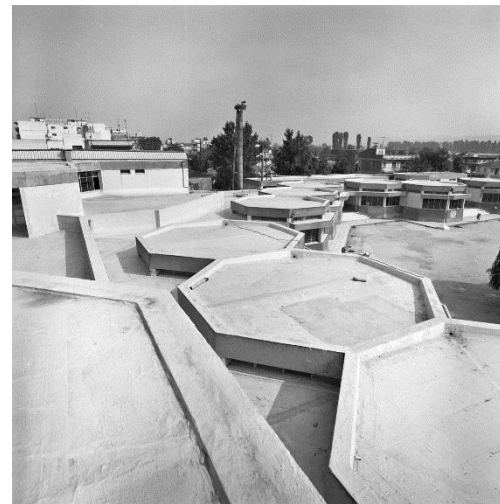
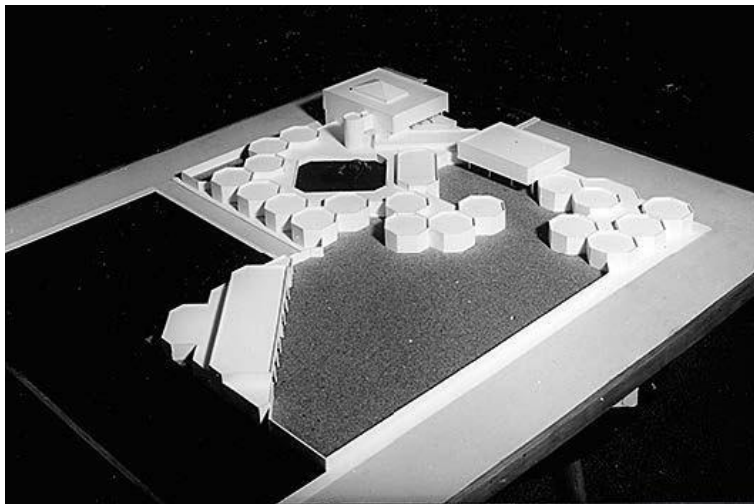

Φωτο απο την ιστοσελίδα του ΟΣΚ

5ο ΚΑΙ 108ο ΒΙΟΚΛΙΜΑΤΙΚΟ
ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΑΘΗΝΑΣ
ΚΤΙΡΙΑΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ Α.Ε.

Γυμνάσιο και Λεύκιο Λαγκαδά
Βασίλης Γιαννάκης, Δημήτρης Φατούρος

ΑΡΣΑΚΕΙΟ ΠΑΤΡΩΝ
Δημήτρης Ησαΐας, Τάσης Παπαϊωάννου

3ο Δημοτικό Σχολείο Μαγούλας
ΚΤΙΡΙΑΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ Α.Ε.

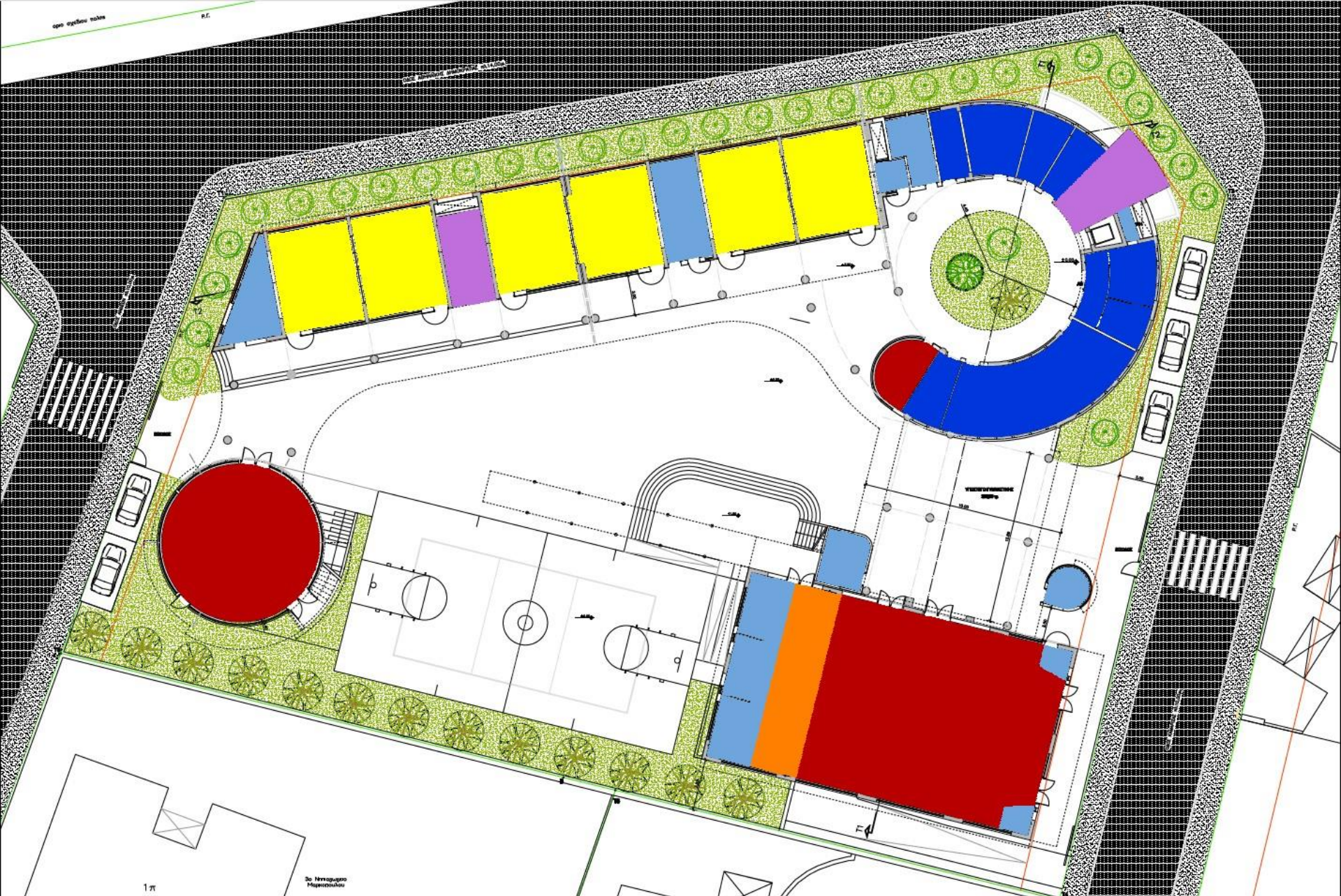

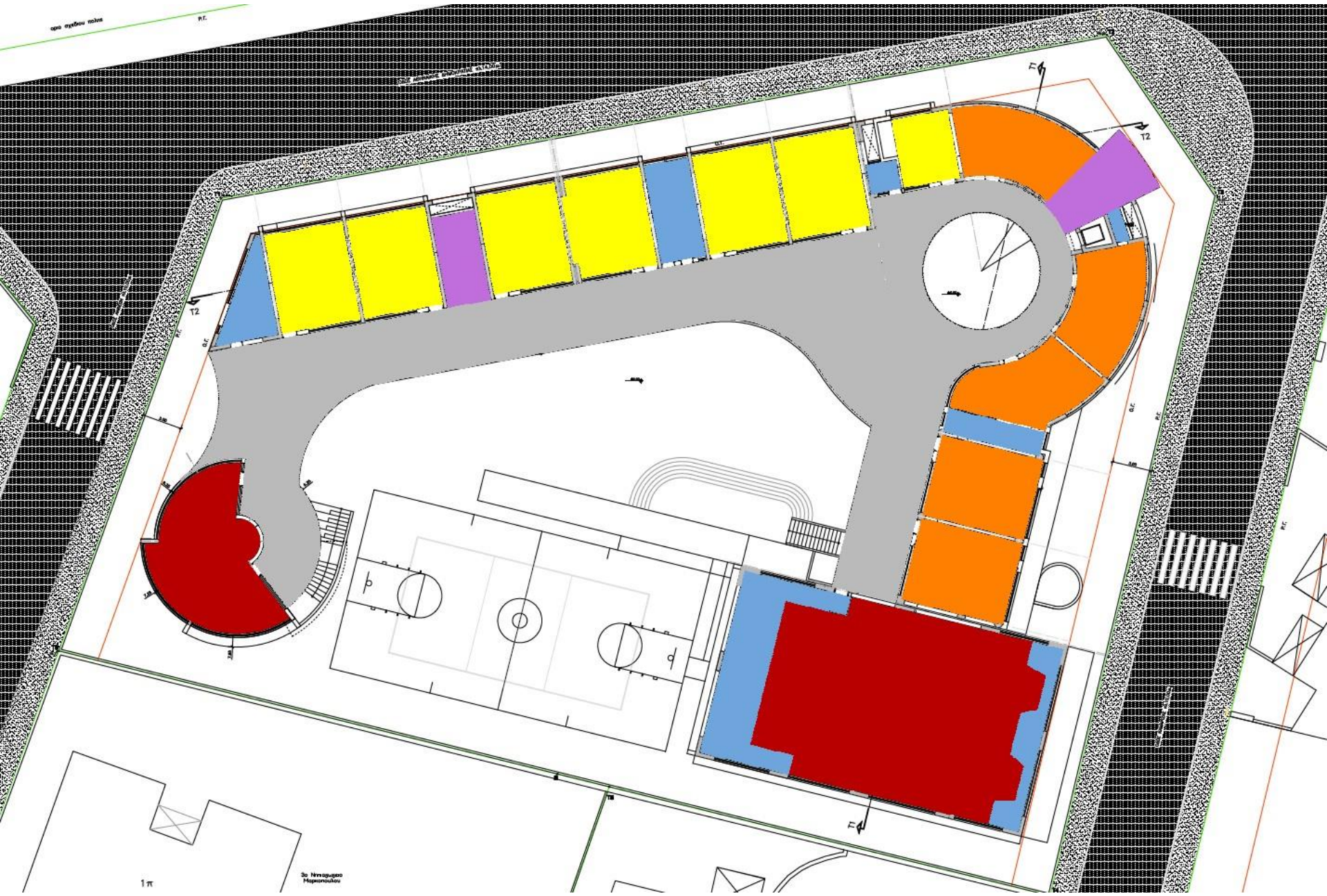

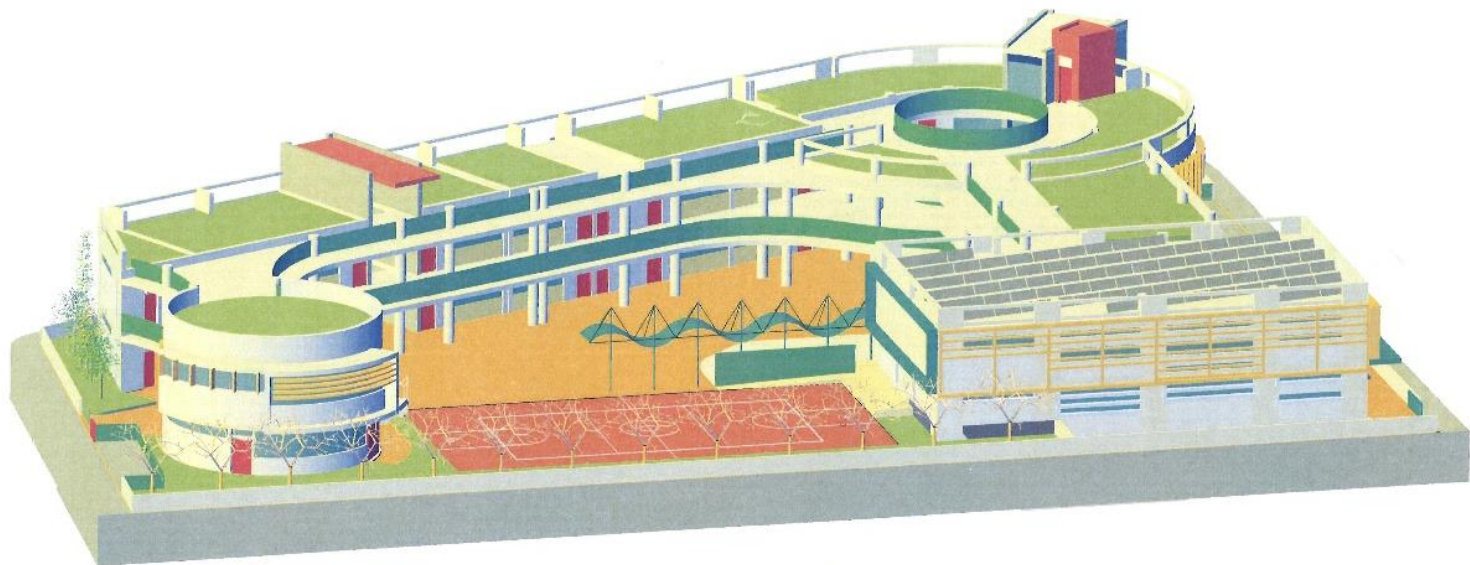
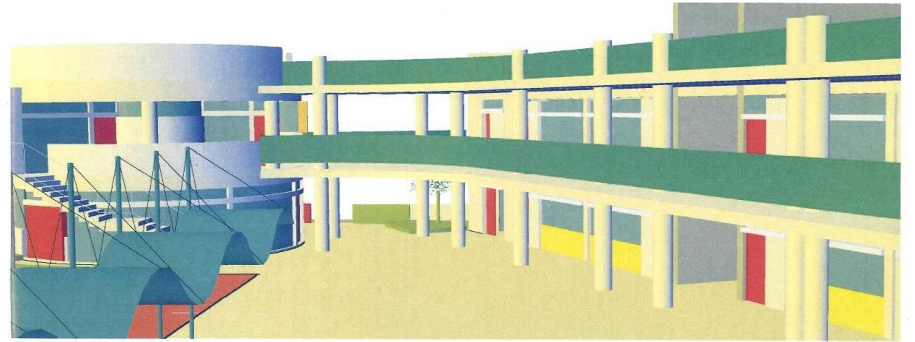
STADIUM

RENDER

Ερωτήματα

- Τι σχολεία επιλέγουμε να χτίσουμε, ειδικά σήμερα που τα περισσότερα παιδιά προτιμούν virtual games σε μία οθόνη παρά “αληθινό” παιχνίδι σε υπαίθριους χώρους.
- τι αξία δίνουμε στον σχεδιασμό του χώρου?
- τι περιβάλλον προσφέρουμε στα παιδιά?

Θα συνεχίζουμε να σχεδιάζουμε σχολεία του προ-προηγούμενου αιώνα?

Μπορούμε να το αλλάξουμε?

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

1. Χωροθέτηση & Πολεοδομικός Σχεδιασμός

- Εξασφάλιση οικοπέδων επαρκούς έκτασης για την ανάπτυξη υπαίθριων και ημιυπαίθριων χώρων
- Πρόβλεψη, σε περιοχές νέας ένταξης, επαρκών κοινωφελών εκτάσεων για σχολικές μονάδες με πλήρη ανάπτυξη υπαίθριου χώρου
- Αύξηση της αναλογίας υπαίθριου χώρου ανά μαθητή

2. Αρχιτεκτονικός & Παιδαγωγικός Σχεδιασμός

- Επικαιροποίηση κτιριολογικών προγραμμάτων με βάση σύγχρονες παιδαγωγικές προσεγγίσεις και ηλικιακές ανάγκες
- Σχεδιασμός προσαρμοσμένος στις διαφορετικές ηλικιακές ομάδες μαθητών
- Ευελιξία και πολυλειτουργικότητα αιθουσών διδασκαλίας
- Ενσωμάτωση σχολικού κήπου, υπαίθριων χώρων μάθησης και φυτεμένων δωματίων
- Προώθηση βιοκλιματικού σχεδιασμού με έμφαση σε τυπολογίες ανοιχτού τύπου

3. Διαδικασία Μελέτης & Παραγωγής Έργου

- Μελέτη σχολικών κτιρίων μέσω αρχιτεκτονικών διαγωνισμών
- Περιορισμός του συστήματος «μελέτη–κατασκευή» όπου υποβαθμίζει την αρχιτεκτονική ποιότητα.
- Ενσωμάτωση συμμετοχικού σχεδιασμού (εκπαιδευτική κοινότητα, χρήστες)

4. Λειτουργία Σχολείων

- Το σχολείο δεν πρέπει να περιορίζεται στο πρωινό ωράριο, αλλά να λειτουργεί ως ζωντανός πυρήνας δραστηριοτήτων των μαθητών και της κοινότητας καθ' όλη τη διάρκεια της ημέρας.